

בנימין השלים את החשבון, שבו
נשלמו שנים עשר.

ואם תאמר, וכי לא היה יודע
יעקב שעד עכשו לא השתלמו
השבטים, אף על גב שנולד יוסף,
מה הטעם לא חפה עד שנולד
בנימין וישתלמו השבטים? אלא
יעקב עשה בחכמה וידע הדבר.
אמר, ודאי אם ישתלמו כאן כל
השבטים, הנה ידעתי שהתקון של
מעלה שרוי עליהם פראוי, ובארץ
הזו לא צריכים שישתלמו, אלא
בארץ הקדושה.

בא ראה שפך הוא, שכל שנים
עשר השבטים הם התקון של
העולם התחתון, וכיון שנולד
בנימין, מתה רחל, ולקחה את
המקום העולם התחתון הזה
להתקן בהם, ועל פן לא נולד
בנימין אלא בארץ הקדושה. זהו
שכתוב ואני בבאי מפדן מתה עלי
רחל בארץ פנען בדרך, ושם מתה
רחל ונטלה את המקום, העולם
התחתון הזה, להתישב בבית
שלם. וכל זמן שרחל קימת,
העולם התחתון אינו נתקן בהם.
מתה רחל - נטלה [למעלה] הבית
בשלמותו.

ואם תאמר, למה לא מתה לאה
באותו הזמן? אלא משום שהבית
הוא בעולם התחתון [העליון], והכל
היו ממנו להתקן, ולא מן העולם
העליון [התחתון], ומשום כך לא
מתה באותה שעה. וכל מעשי
לאה הם בנסתר, משום שהעולם
העליון הוא בנסתר ולא בנגלה,
ומשום כך לא נזכרה מיתתה של
לאה כמיתתה של רחל.

והכא סיומא דגופא. פיון דחמא יעקב,
דאשתלים גופא, בעא גופא למהך
לאורחיה, וסיומא דגופא הוא ברית. ועם
פל דא בנימן אשלים חושבנא, דביה
אשתלימו תריסר.

ואי תימא, וכי לא הוה ידע יעקב, דעד כען
לא אשתלימו שבטין, אף על גב
דאתיליד יוסף, מאי טעמא לא אוריך עד
דיתיליד בנימין וישתלימו שבטין. אלא,
יעקב בחכמתא עבד, ומלה ידע. אמר, ודאי
אי אשתלימו הכא כלהו שבטין, הא ידענא
דתקונא דלעילא שריא עלייהו כדקא יאות.
ובארעא דא, לא ליבעי דישתלימו, אלא
בארעא קדישא.

תא חזי, דהכי הוא, דכלהו תריסר שבטין,
תקונא דעלמא תתאה נינהו, וכיון
דאתיליד בנימין, מיתת רחל, ונטלא דוכתא
האי עלמא תתאה, לאתתקנא בהו. ועל דא
לא אתיליד בנימין, אלא בארעא קדישא,
הדא הוא דכתיב, (בראשית מח) ואני בבואי מפדן
מתה עלי רחל בארץ פנען בדרך, ותמן
מיתת רחל ונטלא דוכתא, האי עלמא
תתאה, לאתישבא בביתא שלימתא, וכל
זמנא דרחל קיימא, עלמא תתאה לא
אתתקנא בהו, מיתת רחל, נטלא (ר"א ל"ג לעילא)
ביתא בשלימו.

ואי תימא, לאה אמאי לא מיתת בההוא
זמנא. אלא בגין דביתא בעלמא תתאה
(נ"א עלאה) איהו, וכלא מניה הוו לאתתקנא,
ולאו מעלמא עלאה (נ"א תתאה), ובגין כך לא

מיתת בההיא שעתא. וכל עובדוי דלאה באתכפיא אינון, בגין דעלמא
עלאה איהו באתכפיא, ולאו באתגליא, ובגין כך לא אדכר מיתתה
דלאה, כמיתתה דרחל.